

LAPORAN KEBEBASAN BERAGAMA ANTARABANGSA MALAYSIA 2012

Jabatan Negara Amerika Syarikat • Biro Demokrasi, Hak Asasi Manusia dan Buruh

Ringkasan Eksekutif

Perlembagaan melindungi kebebasan beragama dengan beberapa pengecualian. Sesetengah bahagian dalam perlembagaan, serta undang-undang dan dasar-dasar lain meletakkan beberapa sekatan ke atas kebebasan beragama dan amalan kerajaan umumnya menguatkuasakan sekatan-sekatan itu. Sikap kerajaan berkaitan kebebasan beragama tidak berubah dengan ketara pada tahun ini. Perlembagaan memberikan kerajaan persekutuan dan negeri kuasa untuk "mengawal atau menyekat pengembangan apa-apa doktrin atau kepercayaan agama di kalangan orang yang menganuti agama Islam." Kerajaan mengekalkan dua sistem perundangan, di mana mahkamah syariah mempunyai kuasa ke atas agama, keluarga, dan beberapa isu-isu jenayah yang melibatkan orang Islam dan mahkamah sekular mempunyai kuasa ke atas isu-isu lain yang berkaitan dengan Islam dan penduduk keseluruhan. Dasar-dasar kerajaan menggalakkan ajaran Sunni Islam berbanding agama-agama lain. Ajaran dan bentuk Islam yang lain adalah menyalahi undang-undang, dan kerajaan mengekalkan senarai rasmi tetapi rahsia tentang ajaran-ajaran Islam yang diharamkan. Perlembagaan mentakrifkan orang Melayu sebagai orang Islam sejak lahir. Orang Islam tidak boleh menukar kepada agama lain secara sah kecuali dalam kes-kes tertentu yang amat jarang. Namun penganut agama lain boleh memeluk agama Islam. Kumpulan agama minoriti umumnya bebas mengamalkan kepercayaan mereka.

Terdapat laporan penganiayaan dan diskriminasi masyarakat berdasarkan hubungan, kepercayaan, atau amalan, termasuk laporan perkahwinan kanak-kanak sebagai satu amalan Islam yang dibenarkan. Pertubuhan masyarakat civil terus mengkritik amalan ini.

Wakil kedutaan mengekalkan dialog yang aktif dengan kerajaan dan dengan pemimpin serta wakil pelbagai kumpulan agama, termasuk mereka yang tidak diiktiraf secara rasmi oleh kerajaan. Duta

melawat dan bertemu dengan pemimpin-pemimpin agama di seluruh negara untuk menekankan kepentingan kebebasan agama dan toleransi antara agama.

Bahagian I. Demografi Agama

Penduduk Malaysia berjumlah kira-kira 29.6 juta, menurut data bancian 2010 daripada Jabatan Perangkaan Malaysia. Bancian menunjukkan bahawa 61.3 peratus daripada penduduk adalah penganut Islam; 19.8 peratus Buddha; 9.2 peratus Kristian; 6.3 peratus Hindu, dan 1.3 peratus Konfusianisme, Taoisme, serta agama dan ajaran tradisional Cina yang lain. Kumpulan agama minoriti yang lain termasuk animisme, Sikh dan Baha'i. Orang Melayu Islam terdiri kira-kira 55 peratus daripada penduduk. Beberapa parti politik utama bergerak berlandaskan bangsa dan/atau agama. Majoriti penganut Kristian tinggal di negeri-negeri di timur Malaysia iaitu Sabah dan Sarawak.

Bahagian II. Status Penghormatan Kerajaan terhadap Kebebasan Beragama

Kerangka Perundangan/Dasar

Kebebasan beragama tertulis dalam perlembagaan sebagai hak yang dilindungi. Namun beberapa bahagian dalam perlembagaan, serta undang-undang dan dasar, meletakkan sekatan ke atas kebebasan agama lain. Perkara 11 menyatakan "setiap orang berhak menganut dan mengamalkan agama masing-masing," tetapi perkara tersebut juga memberi kuasa kepada kerajaan-kerajaan negeri dan persekutuan untuk "mengawal atau menyekat pengembangan apa-apa doktrin atau kepercayaan agama dalam kalangan penganut agama Islam." Perkara 3 Perlembagaan menyatakan bahawa "Islam adalah agama Persekutuan" dan "Parlimen boleh melalui undang-undang membuat peruntukan-peruntukan bagi mengawal selia hal ehwal agama Islam." Perkara 160 mentakrifkan orang Melayu sebagai orang Islam sejak lahir. Perlembagaan mengenal pasti raja-raja sebagai "Ketua Agama Islam" di negeri mereka masing-masing. Sembilan daripada 13 buah negeri di negara ini mempunyai Sultan. Di empat lagi negeri dan di wilayah-wilayah persekutuan, pihak berkuasa tertinggi untuk agama Islam adalah Agong. Undang-undang membenarkan rakyat atau pertubuhan menyaman kerajaan atas pencabulan perlembagaan dalam kebebasan beragama. Undang-undang perlembagaan persekutuan mengatasi undang-undang negeri, tetapi perlembagaan memperuntukkan bahawa masalah-masalah tentang undang-undang Islam adalah hal ehwal negeri, bukannya persekutuan.

Perlembagaan menetapkan kuasa badan kehakiman persekutuan berdasarkan Seksyen 121(1) dengan mewujudkan dua mahkamah tinggi yang mempunyai bidang kuasa sama taraf dan bebas - satu di Semenanjung Malaysia dan satu di Malaysia Timur. Namun pindaan perlembagaan 1988 memperuntukkan bahawa mahkamah ini tidak mempunyai bidang kuasa berkenaan dengan apa-apa perkara dalam bidang kuasa mahkamah syariah. Kesamaran mengenai undang-undang Syariah berbanding undang-undang sekular masih tidak dapat diselesaikan. Mahkamah civil biasanya menolak memihak kepada kerajaan dalam perkara-perkara yang berkaitan dengan Islam. Namun mahkamah civil biasanya menyerahkan kuasa kepada Mahkamah Syariah dalam kes-kes yang berkaitan dengan keluar daripada agama Islam, dan mahkamah syariah masih enggan untuk membenarkan sesiapa keluar daripada agama Islam.

Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) dalam pejabat Perdana Menteri menetapkan garis panduan persekutuan mengenai apa yang dikatakan tingkah laku atau kepercayaan "sesat." Kerajaan melarang perhimpunan agama dan ibadat apa yang kerajaan anggap sebagai kumpulan "sesat" seperti Syiah, Ahmadiyya, dan Al-Arqam. Ahli-ahli kumpulan yang diharamkan tidak dibenarkan bercakap secara bebas mengenai kepercayaan agama mereka. Kerajaan boleh menahan orang Islam yang menyimpang daripada ajaran asas Ahli Sunnah Wal Jamaah dan mewajibkan mereka menjalani "pemulihan" di pusat-pusat yang mengajar dan menguatkuasakan amalan Islam yang dibenarkan kerajaan. Mahkamah syariah peringkat negeri mempunyai kuasa untuk memerintahkan individu yang memohon untuk keluar daripada agama Islam atau yang menganut kepercayaan ajaran Islam "sesat" untuk memasuki pusat pemulihan agama. Kerajaan menafikan individu kebebasan untuk keluar dari pusat terabit sehingga mereka menamatkan program, yang panjang tempohnya berbeza-beza, tetapi selalunya boleh berlangsung kira-kira enam bulan.

Undang-undang dengan tegas melarang penyebaran agama selain Islam kepada orang Islam oleh orang bukan Islam, tetapi membenarkan dan menyokong orang Islam menyebarkan agama Islam kepada penganut lain. Umat Islam yang ingin keluar daripada agama Islam menghadapi halangan besar kerana tidak mempunyai hak untuk meninggalkan Islam mahupun proses undang-undang mengenai penukaran yang jelas dalam undang-undang.

Kerajaan meletakkan beberapa sekatan ke atas perhimpunan agama dan menafikan status undang-undang kepada kumpulan agama tertentu. Pendaftar Pertubuhan, yang berada di bawah Kementerian Dalam Negeri, memutuskan sama ada sesebuah pertubuhan agama itu boleh didaftarkan untuk layak menerima bantuan kewangan dan faedah-faedah lain daripada kerajaan. Pendaftar Pertubuhan tidak mempunyai dasar yang konsisten atau kriteria yang telus untuk menentukan sama ada untuk mendaftar kumpulan agama. Dalam kes-kes di mana kerajaan enggan mendaftarkan sebuah kumpulan agama, kumpulan itu boleh meneruskan pendaftaran di bawah Akta Syarikat. Contoh-contoh termasuk Jehovah's Witness dan The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints (Mormon). Pendaftaran di bawah

Akta Syarikat memberikan beberapa perlindungan kebebasan beragama, tetapi menghalang pembiayaan kerajaan.

Pegawai-pegawai di peringkat persekutuan dan negeri memantau kegiatan agama Islam, dan kadangkala mempengaruhi kandungan khutbah, menggunakan masjid untuk menyampaikan mesej politik, mengehadkan ungkapan awam, dan menghalang imam-imam tertentu daripada bercakap di dalam masjid. Kerajaan negeri bertanggungjawab mengikut undang-undang bagi pentadbiran masjid di 13 negeri, termasuk melantik imam dan memberi panduan tentang kandungan khutbah. Di dalam tiga wilayah persekutuan, Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI) menjalankan tanggungjawab-tanggungjawab ini.

Konflik dan percanggahan antara perlembagaan, kanun keseksaan, dan undang-undang syariah terus tidak dapat diselesaikan. Walaupun undang-undang persekutuan mengecualikan wanita daripada hukuman rotan, undang-undang syariah tidak mengecualikannya. Hukuman sebat di bawah undang-undang jenayah Malaysia dilakukan dengan kayu rotan setengah inci tebal yang boleh menyebabkan bekas dan parut, di bawah undang-undang syariah, rotan yang lebih kecil digunakan, subjek yang dilindungi sepenuhnya dengan jubah, dan pegawai yang merotan tidak boleh mengangkat rotan di atas bahunya, untuk mengurangkan kesan itu.

Pihak berkuasa di peringkat negeri mentadbir undang-undang syariah melalui mahkamah syariah dan mempunyai bidang kuasa ke atas semua umat Islam. Undang-undang syariah dan tahap penguatkuasaannya berbeza mengikut negeri dan boleh dipengaruhi oleh jabatan agama di negeri masing-masing. Kerajaan negeri mengenakan undang-undang syariah ke atas orang Islam dalam beberapa perkara berkaitan budaya dan sosial tetapi secara amnya tidak mengganggu amalan agama masyarakat bukan Islam. Namun perbahasan diteruskan berhubung menggabungkan unsur-unsur undang-undang syariah, seperti berkhalwat (iaitu berdua-duaan di antara lelaki dan wanita yang belum berkahwin), ke dalam undang-undang sivil dan jenayah sekular. Walaupun hukuman khusus untuk kesalahan berkhalwat berbeza dari negeri ke negeri, ia biasanya dihukum dengan gabungan beberapa hukuman seperti pemenjaraan sehingga dua tahun, denda sebanyak RM3,000, atau beberapa sebatan rotan.

Undang-undang dan dasar-dasar kerajaan tidak menyekat hak-hak orang bukan Islam untuk menukar kepercayaan dan hubungan agama mereka. Pemelukan agama Islam, bagaimanapun, menimbulkan beberapa isu. Seorang bukan Islam yang mahu berkahwin dengan seorang Islam perlu memeluk Islam sebelum perkahwinan boleh diiktiraf sebagai sah. Seorang minor (di bawah umur 18 tahun, mengikut undang-undang persekutuan) tidak boleh bertukar kepada agama lain tanpa kebenaran jelas daripada

penjaganya, namun beberapa negeri mempunyai undang-undang yang membolehkan penukaran kepada Islam tanpa kebenaran selepas umur 15 tahun. Walaupun perlembagaan memperuntukkan bahawa undang-undang persekutuan diberi keutamaan daripada undang-undang negeri, hakikatnya banyak isu mengenai konflik undang-undang antara kerajaan persekutuan, kerajaan negeri, dan undang-undang syariah tidak diputuskan dengan jelas.

Hanya kerajaan persekutuan boleh meminda kanun keseksaan. Walaupun begitu, undang-undang negeri 1993 di Kelantan dan undang-undang negeri 2003 di Terengganu menjadikan murtad, ditakrifkan sebagai penukaran daripada Islam kepada agama lain, satu kesalahan yang boleh membawa kepada hukuman bunuh. Tidak pernah ada pensabitan di bawah undang-undang ini, yang tidak boleh dikuatkuasakan tanpa pindaan perlembagaan, menurut kenyataan 1993 oleh Peguam Negara. Di peringkat nasional, orang Islam yang mahu menukar agama hendaklah terlebih dahulu meminta kebenaran daripada mahkamah Syariah untuk mengisyiharkan mereka "murtad." Ini secara langsung melarang penukaran agama bagi orang Islam kerana mahkamah syariah jarang membenarkan permintaan tersebut dan boleh mengenakan hukuman "pemulihan" ke atas si murtad. Di negeri-negeri Perak, Melaka, Sabah dan Pahang, penukaran daripada Islam kepada agama lain adalah satu kesalahan jenayah yang boleh dihukum dengan denda atau penjara. Di Pahang, sebatan sehingga enam kali juga boleh dikenakan.

Majlis Fatwa Kebangsaan, sebuah organisasi dalam pejabat Perdana Menteri yang dianggotai para mufti negeri (fuqaha perundangan Islam) dan ulama Islam lain, telah mengeluarkan fatwa mengenai pelbagai subjek. Fatwa yang dikeluarkan oleh Majlis Fatwa Kebangsaan sah di sisi undang-undang untuk umat Islam di Wilayah-wilayah Persekutuan, tetapi kerana Islam adalah suatu perkara negeri, keputusan untuk mematuhi atau menguatkuasakan perintah-perintah yang dikeluarkan Majlis Fatwa Kebangsaan terletak pada tangan pihak berkuasa agama setiap negeri.

Kerajaan menyediakan bantuan kewangan kepada institusi keagamaan Islam tetapi bantuan kewangan lebih terbatas kepada masyarakat bukan Islam.

Pendidikan agama Islam yang wajib untuk kanak-kanak Islam di sekolah-sekolah awam; pelajar-pelajar bukan Islam pula diwajibkan mengambil kelas moral dan etika. Gereja-gereja dan kumpulan-kumpulan kuil tempatan tidak berjaya mendesak kerajaan untuk memasukkan pilihan untuk kelas agama bukan Islam yang akan diadakan pada hari sekolah. Di sekolah rendah dan menengah, perhimpunan pelajar selalunya bermula dengan bacaan doa oleh guru atau ketua pelajar. Sekolah persendirian bebas menawarkan kurikulum agama bukan Islam sebagai pilihan bagi orang bukan Islam. Tiada sekatan bagi pembelajaran di rumah. Kerajaan menawarkan bantuan kewangan hanya kepada sekolah persendirian

Islam yang bersetuju untuk membenarkan penyeliaan kerajaan dan menerima pakai kurikulum yang diluluskan oleh kerajaan. Guru agama di sekolah kebangsaan, khususnya di Semenanjung Malaysia, memastikan bahawa pelajar perempuan Islam memakai tudung di sekolah.

Kerajaan negeri mempunyai kuasa ke atas peruntukan tanah bagi, dan pembinaan, semua tempat-tempat ibadat, serta peruntukan bagi semua tanah perkuburan.

Kerajaan melarang penerbitan, acara terbuka, dan perbahasan terbuka dengan mendakwa ia boleh menjelaskan keharmonian antara kaum atau agama. Kerajaan melarang keras kumpulan-kumpulan agama daripada melakukan usaha penyebaran agama lain kepada umat Islam, walaupun kegiatan penyebaran agama Islam ditujukan kepada orang bukan Islam dibenarkan.

Undang-undang cukai membenarkan pengecualian cukai bagi kumpulan agama berdaftar bagi derma yang diterima dan potongan cukai bagi penderma individu. Pelepasan cukai untuk sumbangan oleh individu kepada organisasi agama berbeza untuk orang Islam dan bukan Islam. Bagi kedua-duanya, jumlah potongan adalah ditentukan oleh gaji kasar; bagi umat Islam, potongan itu diambil daripada gaji cukai bersih dan bagi orang bukan Islam, potongan diambil dari gaji kasar, menjadikan potongan mengikut nisbah lebih besar bagi umat Islam.

Kad pengenalan kebangsaan menentukan hubungan agama, dan digunakan oleh kerajaan untuk menentukan sama ada rakyat tertakluk kepada undang-undang syariah. Kad pengenalan mengenal pasti orang Islam di atas permukaan kad itu; bagi penganut agama lain yang diiktiraf, agama tidak dicetak, tetapi dikodkan ke dalam cip pintar kad pengenalan. Orang Islam yang berkahwin juga mesti membawa pengenalan gambar khas diri mereka dan pasangan mereka sebagai bukti perkahwinan.

Kerajaan meraikan cuti agama berikut sebagai cuti kebangsaan: untuk Islam, Hari Raya Puasa, Hari Raya Korban, Maulud Nabi, dan Awal Muharam; untuk Buddha, Hari Wesak; untuk Hindu, Deepavali dan Thaipusam, dan untuk Kristian, Krismas. Good Friday secara rasmi disambut hanya di Malaysia Timur.

Amalan kerajaan

Terdapat laporan penyalahgunaan kebebasan agama, termasuk laporan penahanan. Kerajaan menggalakkan Sunni Islam berbanding agama-agama lain, termasuk bentuk-bentuk Islam yang lain.

Ahli-ahli kumpulan agama minoriti kadangkala menghadapi sekatan ke atas luahan agama dan perobohan tempat suci bukan Islam yang tidak berdaftar. Kerajaan mempunyai pengaruh ke atas kandungan khutbah dan menggunakan masjid untuk menyampaikan mesej politik. Kontroversi berterusan tentang penggunaan istilah "Allah" untuk Tuhan oleh orang bukan Islam. Pemerhati masih menyuarakan kebimbangan bahawa sistem mahkamah sivil dan jenayah sekular telah menyerahkan bidang kuasa kepada mahkamah syariah, khususnya dalam bidang undang-undang keluarga yang melibatkan pertikaian antara orang Islam dan bukan Islam. Kerajaan dan tekanan sosial yang berlangsung menggalakkan umat Islam untuk berpakaian dan bertindak dengan cara yang ditetapkan. Para pegawai kerajaan kadangkala menggunakan bahasa yang berbaur anti-Semitic.

Pada bulan November, majlis perbandaran di Sepang, Selangor, dilaporkan merobohkan sebuah kuil Hindu dalam kawasan berpagar di harta tanah peribadi. Majlis Perbandaran mendakwa bahawa kuil itu melanggar undang-undang kecil majlis. Pemilik rumah di mana kuil itu terletak menyatakan bahawa mereka tidak diberikan notis perobohan yang akan dibuat.

Pada bulan Oktober dianggarkan 3,500 orang berkumpul untuk meraikan hari lahir arwah pengasas Al-Arqam iaitu kumpulan Islam yang diharamkan. Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) menyerbu perhimpunan itu dan menahan 20 individu. Pada 6 November, 17 daripada 20 orang, termasuk seorang ahli parti pembangkang Majlis Pimpinan Pusat Rakyat Parti Keadilan Rakyat (PKR), secara rasmi dituduh cuba untuk memulihkan pergerakan yang diharamkan itu.

Belanjawan persekutuan dan negeri terus membayai tempat-tempat ibadat. Pembiayaan untuk tempat-tempat ibadat bukan Islam datang daripada peruntukan khas Jabatan Perdana Menteri atau kerajaan-kerajaan negeri. Menurut kumpulan-kumpulan minoriti agama, tempat-tempat ibadat bukan Islam kurang diberi peruntukan secukupnya dan kerajaan membuat keputusan memberi pembiayaan secara arbitari. Pertubuhan-pertubuhan bukan kerajaan (NGO) melaporkan bahawa kedua-dua kerajaan persekutuan dan negeri terus melambatkan, kadangkala bertahun-tahun, kebenaran untuk membina atau mengubahsuai tempat bukan Islam ibadat, walaupun mereka agak cepat memberi kelulusan untuk membina masjid-masjid.

Senarai rahsia kerajaan tentang kumpulan yang diharamkan sebagai "sesat" di dalam Islam dilaporkan termasuk lebih 50 kumpulan. Pengharaman perhimpunan dan beribadat dikuatkuasakan secara segaram, terutamanya terhadap perhimpunan kecil di kediaman persendirian. Pihak berkuasa agama negeri secara umumnya mengikuti garis panduan JAKIM mengenai tingkah laku "sesat." Dengan keizinan mahkamah syariah, kerajaan boleh menangkap dan menahan pengikut kumpulan "sesat" untuk "pemulihan" ke "ajaran Islam yang sebenar." Kerajaan terus memantau aktiviti penduduk Syiah.

Kerajaan telah mengekalkan larangan dan merampas bahan-bahan agama yang didapati "sesat," namun ia tidak membuat apa-apa larangan baru pada buku-buku agama. Bahagian Kawalan Penerbitan dan Teks Al-Quran Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri menyelia penerbitan teks-teks agama, dan mengehadkan penggunaan perkataan Allah (Tuhan), Baitullah (Rumah Allah), Kaabah (lokasi arah umat Islam sembahyang) dan Solat (sembahyang) kepada kumpulan Islam sahaja, yang menegaskan bahawa perkataan-perkataan ini adalah khas untuk penggunaan masyarakat Islam sahaja.

Kerajaan tidak mengeluarkan statistik jumlah mereka yang dimasukkan ke pusat pemulihan agama sepanjang tahun itu untuk percubaan keluar daripada agama Islam, dan menegaskan bahawa dari segi sejarahnya terdapat sedikit kes-kes murtad. Pada tahun 2011, Menteri Jabatan Perdana Menteri yang bertanggungjawab atas hal ehwal agama Islam Jamil Khir Baharom menyatakan bahawa jumlah permohonan oleh orang Islam untuk menukar status agama mereka di mahkamah syariah 2000-2010 adalah 863, yang mana 168 telah diluluskan. Secara umumnya, satu-satunya penukaran agama yang diiktiraf adalah bagi individu bukan Melayu yang sebelum ini telah memeluk agama Islam untuk berkahwin tetapi cuba untuk menukar kembali kepada agama yang mereka anuti sebelum itu selepas perkahwinan mereka dibubarkan.

Terdapat laporan kanak-kanak di bawah umur yang memeluk agama Islam dalam kes-kes di mana seorang ibu atau bapa secara sukarela memeluk agama Islam dan menukar agama kanak-kanak tanpa keizinan ibu atau bapa bukan Islam. Mahkamah syariah selalunya mengesahkan penukaran bawah umur walaupun mendapat bantahan daripada seorang ibu atau bapa yang bukan beragama Islam, dan kerajaan dalam kebanyakan kes tidak bertindak untuk menghalang penukaran agama itu. Pemimpin-pemimpin agama terus menggesa kerajaan untuk meneruskan dengan cadangan untuk menggalakkan saudara baru Islam mengumumkan status agama mereka. Di bawah cadangan itu, selepas penukaran agama, JAKIM dan Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) secara automatik akan merekodkan penukaran agama supaya maklumat dapat disediakan kepada pihak yang berminat dalam usaha untuk mengelakkan pertikaian mengenai status saudara baru Islam apabila mereka meninggal dunia.

Hak penjagaan anak berprofil tinggi dan kes penukaran agama M. Indira Gandhi masih tidak diselesaikan pada akhir tahun itu. Pada tahun 2009, M. Indira Gandhi melaporkan bahawa suaminya yang telah berpisah, K. Patmanathan, telah memeluk Islam, menukar namanya kepada Mohd Ridzuan Abdullah, dan menukar agama tiga orang anak kecil mereka kepada Islam tanpa pengetahuannya dengan mengemukakan sijil kelahiran mereka kepada agama jabatan negeri di Ipoh, Perak. Gandhi mengetahui tentang penukaran agama itu hanya selepas mahkamah syariah di Ipoh memaklumkannya keputusan mahkamah untuk mengiktiraf penukaran agama dan memberikan hak jagaan anak-anak kepada suaminya. Dia merayu keputusan itu di mahkamah sivil. Berikut bantahan kuat orang ramai, kerajaan

persekutuan mengumumkan pada bulan April 2009 bahawa jika seorang pasangan memeluk Islam, anak-anak akan mengikut kepercayaan yang telah dipersetujui oleh kedua-dua ibu bapa pada masa perkahwinan. Kerajaan menentukan mahkamah sivil sebagai tempat yang sepatutnya untuk membubarkan perkahwinan apabila salah seorang pasangan memeluk Islam, dan mengarahkan Peguam Negara untuk mengkaji semula dan mencadangkan perubahan kepada undang-undang sedia ada untuk mengelakkan komplikasi masa depan di bawah keadaan-keadaan itu. Pada 11 Mac 2010, Mahkamah Tinggi menolak permohonan Patmanathan dan memberikan hak penjagaan anak-anak kepada Gandhi. Patmanathan merayu keputusan tersebut dan berjaya mengekalkan hak jagaan anak bongsu mereka, walaupun terdapat perintah mahkamah untuk menyerahkan anak itu kepada Gandhi. Pada Julai 2010, Mahkamah Tinggi membenarkan permohonan Gandhi untuk semakan kehakiman untuk membatalkan penukaran agama anak-anak itu kepada Islam. Mahkamah Tinggi mendengar kes ini pada September 2011. Pada 27 November, Mahkamah Persekutuan memutuskan bahawa Patmanathan telah gagal untuk mengemukakan dokumen-dokumen yang sesuai untuk merayu keputusan penjagaan 2010 oleh Mahkamah Tinggi dengan cara yang tepat pada masanya dan dengan itu telah kehilangan hak untuk membuat rayuan. Keputusan mengenai penukaran anak-anak masih belum selesai pada akhir tahun ini.

Selepas Kementerian Keselamatan Dalam Negeri (yang kemudiannya digabungkan dengan Kementerian Dalam Negeri) mengharamkan penggunaan perkataan "Allah" oleh orang bukan Islam dalam Al-Kitab dalam bahasa Melayu dan penerbitan-penerbitan Kristian yang lain pada tahun 2008, Gereja Roman Katolik memfailkan saman terhadap pengharaman itu. Walaupun kes itu belum selesai, Kementerian Dalam Negeri memperbaharui permit Gereja Katolik untuk menerbitkan *Herald* (diterbitkan dalam bahasa Melayu, Tamil, dan Bahasa Inggeris) dengan bersyarat, dan mengarahkan gereja untuk berhenti menerbitkan bahagian bahasa Melayu, untuk menyekat jualan di hartaanah Gereja Katolik, dan mencetak penafian di muka hadapan yang menyatakan akhbar ini dikhurasukan untuk orang Kristian. The Herald Katolik terus menerbitkan versi bahasa Melayu menggunakan perkataan "Allah," dengan berhujah bahawa Gereja Katolik telah menggunakan perkataan itu di negara ini selama lebih daripada 400 tahun. Pada tahun 2009, Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur memutuskan memihak kepada gereja, dengan memutuskan bahawa larangan kerajaan atas penggunaan perkataan "Allah" oleh *Catholic Herald* tidak mengikut perlombagaan. Kerajaan merayu dan pada Januari 2010 mahkamah perbicaraan mengeluarkan penggantungan sementara arahan menunggu semakan semula keputusan Mahkamah Rayuan. Kes masih belum selesai pada akhir tahun itu.

Pada bulan Februari Mahkamah Rayuan mempertahankan pensabitan 2010 ke atas dua adik-beradik yang membakar gereja Metro Tabernacle di Kuala Lumpur, dan mengurangkan hukuman daripada lima kepada dua tahun penjara.

Pada bulan Januari Mahkamah Rayuan mengarahkan Mahkamah Tinggi Pulau Pinang untuk mendengar permohonan yang dibawa oleh Siti Hasnah Vangarama Abdullah yang mempersoalkan kesahihan

penukaran agamanya kepada Islam ketika dia berusia tujuh tahun. Puan Vangarama menyatakan dia seorang anak yatim apabila pegawai Pertubuhan Kebajikan Islam membawanya ke Jabatan Agama Negeri untuk meninggalkan agama Hindu dan memeluk Islam. Sebagai seorang Islam, Puan Vangarama tidak dapat mendaftar perkahwinannya dengan seorang lelaki Hindu kerana undang-undang tidak membenarkan orang Islam dan bukan Islam untuk berkahwin secara sah melainkan jika pasangan memeluk Islam. Kes masih belum selesai pada akhir tahun itu.

Kerajaan kadangkala menyekat perbincangan terbuka tentang isu agama kontroversi seperti kebebasan beragama, murtad, dan penukaran agama kanak-kanak bawah umur. Pada satu forum 3 November mengenai Islam dan negara, naib presiden parti pembangkang Rakyat Parti Keadilan Rakyat (PKR) menyatakan bahawa apa-apa aspek paksaan, penindasan atau diskriminasi atas dasar agama adalah dilarang. Media arus perdana prokerajaan kemudiannya dikritik kerana didakwa membiarkan murtad dalam kalangan umat Islam.

Pada tahun 2011, seorang penganut Islam Syiah menyaman Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) dan seorang pegawai di akhbar Utusan Malaysia kerana memfitnahnya sebagai "orang yang berbahaya" atas penglibatan dia dalam aktiviti-aktiviti yang menjadi sebab serbuan JAIS pada bulan Disember ke atas satu perjumpaan kumpulan Syiah di Gombak, Selangor. Dalam serbuan itu, 128 orang pengikut Syiah ditahan, termasuk seorang warga Iran yang memberikan ceramah agama, dan didakwa dengan menghina, mempersoalkan, melanggar, dan mengingkari fatwa yang dikeluarkan oleh mufti negeri. Dua daripada mereka yang ditahan juga menghadapi pertuduhan kerana "mengajar, 'memberi penjelasan', atau melaksanakan apa-apa upacara atau tindakan yang berkaitan dengan Islam," yang menyalahi undang-undang serta "mengaitkan, mengembangkan, atau menyebarkan pandangan mengenai apa-apa isu, pengajaran atau undang-undang syariah yang bertentangan dengan fatwa yang telah berkuat kuasa di Selangor." Kes-kes mahkamah syariah dan sivil masih belum selesai pada akhir tahun itu.

Perbicaraan pemimpin agama Syiah dan tiga ahli kumpulan Syiah, yang ditangkap oleh pihak berkuasa agama dan polis pada tahun 2011, masih belum selesai pada akhir tahun ini. Empat orang ditahan di perhimpunan Syiah yang sedang diadakan untuk meraikan hari lahir Fatimah az-Zahra, anak perempuan Nabi Muhammad, dan kemudiannya dibebaskan dengan ikat jamin.

Penguatkuasaan undang-undang syariah di beberapa negeri meletakkan sekatan tambahan ke atas umat Islam, yang dikenakan hukuman mahkamah syariah seperti hukuman sebat bagi pelanggaran termasuk penggunaan alkohol dan khalwat. Pegawai agama Islam menyatakan bahawa tujuan hukuman bukan untuk mencederakan, tetapi untuk membuat pesalah berasa malu dosa-dosa mereka agar mereka bertaubat dan tidak mengulangi kesalahan itu.

Ahli keluarga bukan Islam, termasuk pasangan suami isteri dan anak-anak, kehilangan segala hak untuk pewarisan di mahkamah syariah dalam kes-kes penukaran agama kepada Islam oleh salah seorang daripada pasangan.

Pertubuhan-pertubuhan NGO agama menegaskan bahawa mahkamah syariah tidak memberikan keutamaan yang sama kepada keterangan daripada kaum wanita. Beberapa NGO yang memperjuangkan kemajuan hak-hak wanita mengadu bahawa wanita tidak menerima layanan yang adil daripada mahkamah syariah, terutamanya dalam hal-hal perceraian, penjagaan kanak-kanak, dan penguatkuasaan pembayaran nafkah.

Pegawai-pegawai penguatkuasa agama Islam negeri terus mendapat kebenaran untuk mengiringi polis menyerbu premis-premis persendirian serta tempat-tempat awam, menguatkuasakan undang-undang syariah, termasuk pelanggaran seperti pakaian tidak senonoh, pengedaran penerbitan yang diharamkan, pengambilan alkohol, atau khawat. Pada 23 Mei, Jabatan Agama Wilayah Persekutuan (JAWI) menyerbu sebuah kedai buku di Kuala Lumpur dan menahan pekerja Islam Nik Raina di bawah undang-undang syariah untuk pengedaran buku, *Allah, Kebebasan dan Cinta*, sebuah buku yang belum lagi diharamkan. Kementerian Dalam Negeri menyemak buku itu pada 29 Mei dan mengharamkannya pada 14 Jun, beberapa minggu selepas penahanan itu. Cik Raina dilaporkan ditahan kerana dia adalah pekerja Islam berkedudukan paling tinggi di kedai pada masa itu. Menteri hal ehwal dalam negeri mengisyiharkan bahawa JAWI telah diberi kuasa untuk menangkap Cik Raina, walaupun tidak ada perintah larangan dibuat pada hari yang buku itu dirampas. Cik Raina dibebaskan dalam beberapa jam. Pada 19 Jun, dia didakwa secara rasmi di mahkamah Syariah. Kes itu belum selesai pada akhir tahun ini.

Majlis Hal Ehwal Agama Islam Selangor (MAIS) terus melarang semua orang bukan Islam daripada memasuki masjid dan surau di Selangor tanpa kebenaran MAIS, disebabkan daripada kontroversi 2010 yang berlaku apabila ahli parlimen pembangkang wanita bukan Islam memasuki masjid tanpa alas kepala yang betul. Menurut Keputusan Majlis Fatwa Kebangsaan 2010, orang bukan Islam boleh memasuki masjid selagi mereka berpakaian kemas dan tidak melanggar kesucian masjid.

Menurut Majlis Perundingan Malaysia Agama Buddha, Kristian, Hindu, Sikh dan Tao (MCCBCHST), kerajaan meneruskan amalan menyekat visa bagi ahli agama Islam dan bukan Islam di bawah umur 40 tahun sebagai satu cara untuk mengelakkan daripada "ahli agama militan" memasuki negara ini. Walaupun wakil-wakil kumpulan bukan Islam tidak duduk di dalam jawatankuasa imigresen yang meluluskan permintaan visa, jawatankuasa meminta cadangan MCCBCHST dalam kebanyakan kes bukan Islam.

Kerajaan meletakkan atau mengekalkan sekatan ke atas beberapa adat agama dan cuba menguatkuasakan ajaran agama tertentu. Pemerhati melaporkan peningkatan penggunaan dan bunyi hebahan dari masjid-masjid dan tempat-tempat ibadat atau pembelajaran Islam yang lain berbanding sistem hebahan awam. Kerajaan terus meletakkan beberapa sekatan ke atas peluhan agama, termasuk yang berkaitan dengan pengajaran agama, penggunaan pakaian dan simbol agama, penyebaran agama, dan penerbitan agama.

Majlis Fatwa Kebangsaan mengeluarkan fatwa mengharamkan perdagangan mata wang asing oleh individu atau pengurup wang tidak berdaftar yang menggunakan platform elektronik, untuk memastikan bahawa transaksi kewangan mematuhi undang-undang Islam.

Kerajaan terus menghendaki semua kakitangan kerajaan Islam menghadiri kelas agama yang dibenarkan, dan beberapa agensi kerajaan memberi tekanan kepada wanita bukan Islam supaya memakai skarf kepala semasa menghadiri majlis rasmi. Namun, amalan ini tidak dikuatkuasakan dengan ketat.

Kerajaan negeri di Kelantan, dianggap sebagai negeri di negara ini yang paling konservatif dari segi agama, mengekalkan larangan ke atas Mak Yong iaitu drama tarian tradisional Melayu, yang telah dipersembahkan selama 800 tahun, kerana unsur-unsur animisme dan larangan ke atas Wayang Kulit iaitu bentuk persembahan boneka bayang-bayang kerana pengaruh Hindu dan tumpuan pada watak cerita dongeng dan mitos yang dianggap sebagai tidak Islamik. Negeri itu juga melarang penjualan tiket loteri dan iklan yang menunjukkan apa yang dianggap wanita yang tidak berpakaian sesuai. Kod pakaian di Kelantan melarang wanita Islam daripada memakai pakaian yang terdedah kecuali muka dan tangan mereka. Undang-undang juga menetapkan bahawa wanita bukan Islam harus mengelak daripada memakai pakaian yang "seksi atau tidak sopan." Mereka yang melanggar kod pakaian ini boleh didenda sehingga RM500. Kelantan juga menguatkuasakan keperluan pemakaian tudung kepala bagi wanita Islam dengan mengenakan denda ke atas mereka yang melanggar peraturan. Peraturan Kelantan mewajibkan lelaki dan wanita untuk beratur berasingan di pasar raya, walaupun peraturan itu nampaknya tidak dikuatkuasakan. Mahkamah di Kelantan juga mendenda pasangan yang duduk terlalu dekat di tempat awam, seperti di bangku taman.

Pada bulan Oktober seorang guru sekolah kerajaan dilaporkan menampar empat orang pelajar bukan Islam Orang Asli kerana tidak membaca doa. Jabatan Pelajaran, Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) dan guru yang terlibat memohon maaf atas kejadian itu, namun satu minggu kemudian Menteri Pembangunan Luar Bandar dan Wilayah menafikan kejadian itu. Ibu bapa pelajar-pelajar membuat

laporan polis dan menyatakan bahawa mereka tidak tahu bahawa anak-anak mereka, yang menghadiri sekolah yang khusus untuk Orang Asli, telah diajar pelajaran Islam. Tiada tindakan lanjut mengenai kes itu menjelang akhir tahun ini.

Sesetengah orang bumiputera di Sabah dan Sarawak mengadu tentang kesilapan dalam nama-nama yang dicetak pada kad pengenalan kebangsaan mereka, yang mengelirukan pembaca untuk mempercayai bahawa pemegang kad adalah orang Islam.

Wakil-wakil kerajaan atau individu yang bertindak bagi pihak kerajaan membuat kenyataan anti-Semitic. JAKIM menerbitkan khutbah mingguan di laman web sebagai garis panduan untuk imam yang digaji kerajaan semasa solat Jumaat di masjid-masjid di Wilayah Persekutuan dan negeri-negeri Sabah, Sarawak, Melaka dan Pulau Pinang. Pada bulan Mac Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI) mengeluarkan khutbah rasmi yang menyatakan, "Umat Islam perlu memahami orang Yahudi adalah musuh utama kepada umat Islam." Pada bulan November khutbah yang diterbitkan oleh JAKIM membincangkan "sifat keji" bangsa Yahudi dan menyatakan bahawa "Israel adalah sebuah negara penjenayah kejam."

Pembaikan dan Perkembangan Positif dalam Penghormatan Terhadap Kebebasan Beragama

Pada 21 Februari, Timbalan Perdana Menteri Tan Sri Muhyiddin Yassin telah mengambil bahagian dalam Minggu Keharmonian Antara Agama Dunia. Aktiviti yang diadakan pada minggu itu termasuk aktiviti-aktiviti kemasyarakatan dan forum-forum agama.

Pada 26 Disember, pemimpin-pemimpin gereja mengumumkan kerajaan telah membatalkan kuota, had umur dan lain-lain sekatan perjalanan yang sebelum ini dikenakan ke atas rakyat Kristian Malaysia yang ingin membuat ziarah suci ke Baitulmaqdis.

Pada 3 November, Persatuan Al-Islah Perlis dengan kerjasama Majlis Agama Islam Perlis, sebuah entiti kerajaan, dan Majlis Adat Istiadat Melayu Perlis (sebuah NGO) telah menganjurkan satu forum antara agama "Gerbang Muhibah Antara Agama (Gema) 2012." Putera mahkota Perlis mempengerusikan forum itu, yang dibuat sebagai platform interaksi antara agama yang berbeza dengan harapan untuk mewujudkan pemahaman yang lebih baik di antara mereka. Tujuh belas kumpulan agama, termasuk wakil-wakil Islam, Kristian, Buddha, Hindu, Sikh dan Taoisme, menghadiri forum itu.

Dalam satu kenyataan kepada pemimpin-pimpinan Kristian pada bulan Januari, Perdana Menteri berjanji akan berunding secara meluas apabila menugaskan pengetua di sekolah mubaligh. Beliau juga bersetuju untuk kelas Bible selepas sekolah, serta pelaksanaan peraturan yang membenarkan tempat-tempat ibadat bukan Islam ibadat untuk memohon status pengecualian cukai bagi derma yang diterima daripada individu. Ini adalah kali pertama Perdana Menteri bercakap tentang isu-isu ini melalui satu kenyataan awam. Peraturan cukai berkuat kuasa tidak lama selepas itu.

Bahagian III. Status Penghormatan Masyarakat kepada Kebebasan Beragama

Terdapat beberapa laporan mengenai penganiayaan atau diskriminasi masyarakat berdasarkan hubungan, kepercayaan, atau amalan keagamaan.

Pemeluk baru agama, terutamanya mereka yang keluar daripada Islam, mungkin menghadapi stigma yang teruk. Dalam banyak kes, pemeluk baru agama menyorokkan kepercayaan dan amalan yang baru dianuti daripada penganut agama dahulu mereka, termasuk rakan-taulan dan saudara-mara. Wanita dan kanak-kanak perempuan menghadapi tekanan sosial untuk memakai tudung.

Terdapat laporan perkahwinan kanak-kanak, termasuk perkahwinan seorang gadis 12 tahun dengan seorang lelaki 19 tahun pada bulan November. Umur sah perkahwinan adalah 16 tahun bagi kanak-kanak perempuan Islam dan 18 tahun bagi lelaki Islam. Namun begitu mereka boleh berkahwin sebelum umur tersebut dengan kebenaran ibu bapa mereka dan mahkamah syariah. Aktivis masyarakat sivil terus mengkritik amalan ini, serta kenyataan-kenyataan oleh pegawai-pegawai kerajaan yang menyokong perkahwinan kanak-kanak sebagai satu amalan Islam yang dibenarkan.

Satu perbincangan awam yang lantang dalam penggunaan perkataan "Allah" oleh orang bukan Islam berterusan sepanjang tahun.

Pada bulan September ketika mengkritik keputusan mahkamah Israel mengisyiharkan negara itu tidak bersalah atas kematian aktivis Amerika Rachel Corrie, bekas Perdana Menteri Tun Mahathir menulis dalam blognya, "Saya gembira untuk dilabel anti-Yahudi. Bagaimana saya boleh menjadi sebaliknya, apabila orang Yahudi yang selalu bercakap tentang kekejaman yang mereka alami semasa Holocaust menunjukkan kekejaman dan sikap tidak berhati-perut yang sama dilakukan Nazi bukan sahaja terhadap

musuh-musuh mereka tetapi juga terhadap mana-mana sekutu mereka yang cuba untuk menghentikan pembunuhan tidak wajar ke atas rakyat Palestin yang menjadi musuh mereka." Mahathir berkhidmat sebagai perdana menteri selama 22 tahun dan kekal menjadi tokoh yang berpengaruh.

Bahagian IV. Dasar Kerajaan A.S.

Wakil-wakil Kedutaan mengekalkan dialog yang aktif mengenai kebebasan beragama dengan pegawai-pegawai kerajaan dan pemimpin-pemimpin dan wakil-wakil kumpulan agama, termasuk mereka yang tidak diiktiraf secara rasmi oleh kerajaan. Duta bertemu dengan raja-raja pada masa yang berlainan sepanjang tahun dan dalam perbualan, menekankan kepentingan toleransi dan persefahaman. Duta menganjurkan perbualan meja bulat dengan pemimpin-pemimpin NGO Islam untuk membincangkan toleransi agama. Pada bulan September duta melawat Pusat Maklumat Islam Sarawak untuk menyatakan sokongan AS atas usaha pusat itu untuk menggalakkan persefahaman dan saling hormat-menghormati dalam kalangan ahli-ahli kumpulan agama. Program kedutaan juga termasuk jelajah ceramah seluruh Malaysia oleh pemimpin masyarakat Islam Amerika dan imam, perbincangan meja bulat dengan pemikir dan pemimpin agama dan masyarakat sivil untuk menggalakkan dialog antara agama, dan liputan televisyen dan wawancara media lain yang menonjolkan toleransi agama. Kedutaan mengatur lawatan ke Amerika Syarikat bagi pendidik Islam dan menganjurkan beberapa majlis buka puasa pada bulan Ramadan. Kerajaan A.S. juga membiayai geran masyarakat sivil dan geran program pertukaran bagi wakil pertubuhan bukan kerajaan yang berkhidmat untuk menggalakkan tolak ansur agama, menghormati kepelbagaian, hak asasi manusia, dan keterbukaan di dalam negara.